

ZÂNA ZORILOR

A fost ce-a fost; dacă n-ar fi fost, nici nu s-ar povesti.

A fost odată un împărat; - un împărat, mare și puternic; împărăția lui era atât de mare, încât nici nu știa unde se începe și unde se sfârșește.

Unii ziceau că ar fi fără de margini, iar alții spuneau că țin minte de a fi auzit din bătrâni că s-ar fi bătut odinioară împăratul cu vecinii săi. Din care unii erau și mai mari, și mai puternici, iar alții mai mici și mai slabi decât dânsul.

Despre împăratul acesta a fost mers vorba cât e lumea și țara cum că cu ochiul cel de-a dreapta tot râde, iară cu cel de-a stânga tot lăcrămează neîncetat. În zadar se întreba țara că oare ce lucru să fie acela, că ochii împăratului nu se pot împăca unul cu altul. Dacă mergeau voinicii la împăratul că să-i întrebe, el zâmbea a râde și nu le zicea nimic. Așa rămase vrajba dintre ochii împăratului o taină mare despre care nu știa nimeni nimic afară de împăratul.

Crescură feciorii împăratului. Ce feciori! Ce feciori! Trei feciori în țară ca trei luceferi pe cer!

"Florea, cel mai bătrân, era de un stângen de înalt, cu niște umeri încât nu l-ai putea măsura cu patru palmi cruciș.

Cu totul alta e Costan: mic la statură, îndesat la făptură, cu brațul de bărbat, cu pumnul îndesat.

Al treilea și cel mai tânăr fecior al împăratului e Petru: înalt, dar subțire mai mult fată decât fecior. Petru nu face multă vorbă: el râde și cântă, cântă și râde de dimineață până în seară.

Numai câteodată îl vede omul mai întunecat, dă cu mâna pletele în dreapta și în stânga de pe frunte, și atunci și se pare că vezi pe un bătrân din sfatul împăratului.

- Măi Floreo, tu ești acum mare; du-te și întreabă pe taica pentru ce-i plânge lui un ochi, iar altul râde pururea.

Asa zise Petru către frate-său Florea într-o bună dimineață. Dar Florea nu s-a dus el; știa încă de mic că împăratul se supăra dacă-l întreba cineva de astă treabă.

Tot așa păți Patru și cu frate-său Costan.

- Nu cuteză nici unul; lasă c-oi cuteza eu, zise la urmă Petru. Vorba fu zisă; lucrul fu gata. Petru merse ca să întrebe.

-Oarbă-ți fie muma-ta! Ce treabă ai tu de aceea?!îi zice împăratul mânios și-i dete o palmă pe de-a dreapta și alta pe de-a stânga.

Petru se duse supărat și spuse fraților săi cum a pățit-o cu tatăl său.

De când a întrebat Petru de treaba ochilor se părea cum că ochiul cel din stânga plânge mai puțin, iară cel de-a dreapta râde mai mult.

Petru își întări inima și mai merse o dată la împăratul. „O palmă e o palmă și două-s două!”

Gândi și făcu.

O păți din nou cum a mai pățit-o.

Ochiul cel din stânga lăcrema acum numai din când în când, iară cel din dreapta

se părea a fi înjunțit¹ cu zece ani.

„Dacă e treaba așa, gândi acum Petru, apoi știu eu ce-oi face. Atâta mă duc, atâta întreb, atâta rabd la palmi, până ce nu vor râde amândoi ochii.”

A zis-o, a și făcut-o! Petru nu zicea nimic de două ori.

- Fătul meu, Petre! zise împăratul, acuma mai blând și râzând cu amândoi ochii. Eu văd cum că ție nu-ți iese grija din cap; ti-oi spune dar treaba cu ochii mei. Vezi, chiul acesta râde de bucurie când văd că am așa trei feciori ca voi; iar celălalt plânge pentru că mă tem că voi nu veți fi în stare să împărățiți în pace și să apărați țara de vecinii cei vicleni. Dacă-mi veți aduce însă apă de la fântâna Zânei Zorilor, ca să mă spăl cu ea pe ochi, îmi vor râde amândoi ochii, căci voi ști că am feciori voinici, pa care mă pot răzema.

Așa zise împăratul. Petru-și luă pălăria de pe prispă și se duse să spună fraților săi ce-a auzit.

Feciorii împăratului se puseră la sfat și gătiră lucrul pe scurt cum se cade între frații cei buni.

Florea, ca cel mai bătrân dintre cei trei, se duse în grajd, alese calul cel mai bun și mai frumos, puse șeaua pe el și apoi luă „ziua bună” de la casă și masă.

- Mă duc, zise către frații săi, și dacă nu voi veni într-un an, o lună, o săptămână și o zi cu apa de la fântâna Zânei Zorilor, să vii tu, Costane, după mine.

Se duse.

Trei zile și trei nopți Florea nu mai stătu: calul zbura ca năluca peste munți și peste vai până ce n-ajunse la marginea împărăției.

Jur împrejur pe lângă împărăție era o prăpastie adâncă și peste această prăpastie o singura punte. La puntea asta mai stătu Florea o dată: să privească înapoi, apoi să ieie „ziua bună” de la țară.

Ferească Dumnezeu și pe sufletul păgân de aceea ce văzu Florea acum, când era să plece mai departe. Un balaur! dar balaur cu trei capete, cu niște fețe grozave, cu-o falcă-n cer, cu una în pământ.

Florea nici nu mai aștepta, ca balaurul să-l scalde în văpaie, dete pinteni la cal și se duse ca și când nici n-ar fi fost aici.

Balaurul suspină o dată și pieri fără urmă.

Trecu o săptămână! Florea nu mai veni; trecură două; dă Florea nu se mai auzea nimic. Trecu o lună; Costan începu a alege între cai. Când crăpară zorile după un an, o lună, o săptămână și o zi, Costan se sui pe cal, își luă „ziua bună” de la frate-său mai mic.

- Să vii și tu, dacă voi peri și eu, zise, și se duse cum s-a dus frate-său.

Balaurul de la punte era acum mai înfricoșat, capetele lui erau mai îngrozitoare și fuga voinicului mai repede.

Nu se mai auzi de amândoi frații; Petru rămase singur.

- Mă duc și eu în urma fraților mei, zise el într-o zi către tatăl său.

- Apoi mergi cu Dumnezeu, îi zise împăratul, doară vei avea mai mult noroc decât frații tăi.

Cel mai tânăr fecior al împăratului luă „ziua bună” și porni către marginea împărăției.

Pe puntea cea mare stătea acum un balaur și mai mare și grozav, cu fălcile și mai înfricoșate și mai deschise. Balaurul a acum nu trei, ci șapte capete. Petru stătu în loc când văzu dihania asta înfricoșată.

¹ Înjunțit-întinerit

- Feri din cale! strigă apoi. Balaurul nu ferii. Petru mai strigă o dată și încă de a treia oară; după aceea se repezi la el cu sabia scoasă.

Îndată i se întunecă cerul de nu văzu altă decât foc!

Foc în dreapta, foc în stânga, foc pe dinainte, foc pe dinapoi. Balaurul arunca la foc din toate șapte capetele.

Calul începu a horcăni și a se arunca în două picioare, încât voinicul nu putea să lupte cu sabia.

- Stai! c-așa nu-i bine! zise el, și se coborî de pe cal. în mâna stângă calul, în mâna dreaptă sabia.

Nici așa nu merse. Făt-Frumos nu vedea altă decât foc și văpaie.

- Acasă după alt cal mai bun! Petru zise, încalecă și se duse, ca iarăși să vină.

Când sosi acasă, îl aștepta lăptătoarea² sa, baba Bârșa, în poarta curții.

- Hei, fătul meu Petre! am știut cum că iară ai să vii, fiindcă n-ai plecat bine.

- Cum să fi plecat dară? întrebă Petru pe jumătate supărat, pe jumătate trist.

- Vezi, dragul meu Petre, începu a-l învăța acuma baba, tu nu vei putea merge la fântâna Zânei Zorilor decât dacă vei călări pe calul pe care a călărit tatăl tău, împăratul în tinerețea sa; mergi, întreabă unde și care e calul acela, după aceea încalecă și te du.

Petru multami de învățătură și apoi se duse ca să întrebe de treaba calului.

- Neagră-ți fie lumina! se răsti acuma împăratul. Cine te-a învățat ca să mă întrebii tu pe mine așa? Cu de-a bună samă vrăjitoarea ceea de Bârșa. Ai tu minte? Au trecut cincizeci de ani de când am fost eu june³: cine știe pe unde au putrezit oasele murgului meu de atunci?! în podul grajdului îmi pare cumcă mai e o curea din frâu. Atâta am, și mai mult nimic, din cal.

Petru ieși supărat și spuse babei cum și ce.

- Așteaptă numai! striga baba râzând de bucurie. Dacă stăluțul așa, apoi stă bine. Du-te și adă bucata din frâu. Doarvoi ști eu face un lucru cu cale din ea!

Podul era plin de frâne, de șele și de curele. Petru alese cele mai roase, mai ruginite și mai negrijite și le duse babei, ca să facă precum a fost zis. Baba luă frânele, le afumă cu fum de tămâie, zise peste ele o zicală din cuvinte mărunțele și grăi după aceea către Petru:

- Ia frânele și dă cu ele de proptă casei. Petru făcu precum i se zise ca să facă.

Vraja babei a fost bună. Abia dete Petru cu frânele de proptă, întâmplă... nu știu cum... un lucru înaintea căruia Petru stete uimit... Un cal stătea înaintea lui decât care lumea n-a văzut mai frumos, cu o șea plină de aur și pietre scumpe, cu niște frâne la care să nu privești, că-ți pieri lumina ochilor.

Frumos cal, frumoasă șea și frumoase frâne pentru Făt-Frumos.

- Sări, voinice, în spatele Murgului, strigă baba făcând cruce peste cal și călăreț; mai zise apoi o zicală de câteva cuvinte și intră în casă.

După ce Petru sări pe cal, simțea cum că de trei ori este mai puternic la braț și de atâtea ori mai pietros la inimă.

- Să te ții bine, stăpâne, c-avem cale lungă și trebuie să mergem iute.

Așa zise Murgul; dar și-a aflat voinicul!... Se duseră... se iuseră, zburară - cum nu s-a dus și nici n-a zburat cal și voinic înainte de aceea.

Pe punte stătea acuma un balaur cum n-a mai stat, un balaur ca douăsprezece capete, grozave, mai pline de văpaie!... Hei! Dar și-a aflat voinicul! Petru nu se

²Lăptătoare — doică.

³June - tânăr.

însăpăimântă, ci începu a se sufleca la mâneci și a scuipa în palme:

- Feri din cale!

Balaurul începu a scuipa la foc.

Petru nu mai făcu dară multă vorbă, ci scoase sabia și se grăbi să se repeadă spre punte.

- Stai! stămpără-te! -stăpâne, grăi acuma Murgul, fă cum zicȘ înțepenește-te cu pintenii la mine în brâu, scoate sabia și stai gata, că avem să sărim peste punte și balaur. Când.vei vedea apoi că suntem tocmai deasupra balaurului, taie capul cel mai mare, șterge cu mâneca sabia de sânge și o bagă în teacă ca să fii gata pe când ajungem la pământ. Petru strânse din pinteni, scoase sabia, tăie capul, șterse sângele, băgă fierul în teacă și fu gata pe când simți pământul sub picioarele calului. Așa trecură puntea.

Să mergem mai departe, începu Petru vorba după ce mai privi o dată îndărăt la țara sa.

- Să mergem! îi răspunse Murgul. Numai spune-mi acuma, stăpâne, cum să mergem? Să mergem ca vântul? să mergem ca gândul? să mergem ca dorul? sau să mergem chiar ca blestemul?...

- Să mergem tot una după alta, nici prea tare să nu ne obosim, peste măsură să nu ne întârziem. Zise, apoi merseră... o zi ca vântul, una ca gândul, una ca dorul și una ca blestemul până ce n-ajunseră, în crepetul zorilor zilei a patra, la marginile pustiului.

- Stai acuma!.. Dă în pași!.. Să văd ce n-am mai văzut, strigă Petru ștergându-se la ochi ca omul care se trezește din somn, sau ca acela care vede ceva și-i pare că numai îi pare. Naintea lui Petru se întindea o pădure de aramă... cu copaci, pomi și poame de aramă, cu frunze de aramă, cu tufișuri, iarbă și flori care de care mai frumoase, tot de aramă...

Petru stătu și privi cum privește adecă omul care vede ce n-a mai văzut și despre ce n-a mai auzit.

Intră în pădure.

Florile de pe marginile căii începură a se lăuda și a îndemna pe Patru ca să le rupă și să-și facă cunună din ele...

- Ia-mă pe mine, că eu-s mai frumoasă și dau putere celui ce mă rupe, zicea una...

- Ba ia-mă pe mine, că cine mă pune în pălărie, pe acela-liubește cea mai frumoasă nevastă din lume, zicea alta.

Si iarăși se mișca alta... și alta... care de care mai frumoasă și mai dulce la vorba, până ce n-ademeniră pe Petru ca să le rupă.

Murgul sări în lături când văzu că stăpânul său se pleacă după flori.

- Pentru ce nu rămâi în pace?! zise Petru cam cu răstită.

- Nu rupe, că nu e bine să rupi! zise Murgul sfătos.

- Pentru ce să nu fie bine?

- Pe florile acestea zace blestemul: cine rupe din ele, acela are să se lupte cu vâlva Pădurii!

- Ce vâlvă?

- Acuma dă-mi pace! Ascultă de mine: privește la flori; nu rupe însă din ele, ci rămâi în pace.

Așa zise calul, și merseră în pași mai departe.

Petru o știa din pățite cum că e bine s-asculte de Murgul; își rupse dar gândul de la flori. In zadar însă! dacă se pune o dată necazul pe capul cuiva, nu scapă de el de s-ar și feri din toate puterile... Florile tot i se îmbiau, și el tot întruna slăbea din inimă.

- Fie ce e dat să fie! zise Petru de la o vreme. Barem oi vedea și vâlva Pădurilor.

Să văd ce e, cu cine am de lucru. Dacă-mi va fi ursita să mor de ea, voi muri și așa; dacă nu, apoi scap... să fie o sută și o mie de iele! Se puse apoi la rupt de flori.

- N-ai făcut bine! zise Murgul plin de grijă. Dacă ai făcut-o însă, e făcută! te încinge acuma și fii gata de luptă, că acuș vine Vâlva!

Abia rosti Murgul vorba, abia fu Petru gata cu cununa; până ce și începu un vânt ușor din toate părțile... Din vânt se făcu vifor... Viforul creșu...'creșu până ce nu se văzu alta decât tatonerec și noapte... și iară numai noapte și întunerec... Lui Betni îi părea cum că a luat cineva lumea în spate și a încărcat-o la fugă cu ea, așa se cutremura pământul sub el.

- Frică ți-e? întrebă Murgul scuturând din coamă.

- Ba! răspunse Petru întărindu-se pe inimă, deși spatele începură a-i furnica. Dacă e acuma așa, apoi fie cum e!

Nici nu-ți fie frică! începu a-l îndemna Murgul. Ia frâul de ia mine din cap și umblă ca să-nfrâni Vâlva cu el. Alta nu mai zise, căci Petru nici nu avu timp să desfrâne cum se cade, până ce si ajunse Vâlva la ei...

Petru nu putea privi la ea, așa era de grozavă și de înfricoșată.

Cap n-are, dar nici fără de cap nu e... Prin aer nu zboară, dar nici pe pământ nu umblă... Are coamă ca și calul, coarne ca cerbul, fața ca ursul, ochii ca dihorul și trupul e de toate, numai de ființă nu... Așa era Vâlva când se repezi către Petru.

Petru se sprijini în feare, se ridică în picioare și începu a lucra când cu sabia, când cu brațul, iară sudorile mergeau după el ca pârâul.

Trecu o zi și o noapte; lupta nu mai ajunse la capăt.

- Stai!... Să ne mai întărim oleacă! zise Vâlva răsufând cu greu.

Frumos lăsă spada în jos.

- Nu sta! strigă Murgul cu grăbita.

Petru iarăși începu a lucra din toate puterile.

Vâlva râncheză acuma o dată ca și calul, apoi urlă ca lupul, și se repezi din nou la Petru. Lupta mai curse o zi și o noapte, și mai înfricoșată ca până acuma. Petru simțea cum că abia se mai poate mișca de obosit ce era.

-Stai acuma, că văd că am cu om de lucru! Stai, zise Vâlva s de-a doua oară, stai! să ne împăcăm.

Petru se lupta mai departe, deși abia mai putea răsufli.

- Nu sta! vorbi Murgu.

Dar nici Vâlva nu se mai repezi ca până acuma, ci începu a se purta mai cu cale și treabă, cum se poartă adică toate când sânt putere în sine.

Așa curse lupta până-n zorile de-a treia zi... Când începură zorile a crepeți, Petru făcu ce făcu, destul ca aruncă frâul în capul Vâlvei obosite... Deodată se făcu din Vâlva un cal, cel mai frantos din lume.

- Dulce-ți fie viața, că mă scăpași de la robie! zise acuma prefăcută în cal, si începu a se dezmiarda cu Murgul: Mai în urmă înțelese Petru din vorbă și cuvânt cum că Vâlva alta decât un frate al Murgului, pe care l-a blestemat Miercure înainte de asta cu atâte și atâte sute de ani.

Petru legă Vâlva de calul său, se sui pe ea și se puse din nou pe cale. Cum a mers? Nici nu e nevoie să spun.

Repede a mers... până ce n-a ieșit din pădurea cea de aramă

- Stați pe loc! Dați în pași, să văd ce n-am văzut! zise Petru mai o dată când ieșiră din pădurea cea de aramă.

Înainte lui se întindea acuma o pădure încă mai minunat; decât cea de aramă, cu

tufiș mai strălucitor, cu flori mai frumoase și mai ademenitoare, - el intra în pădurea cea de argint...

Florile începură a vorbi încă mai dulce, mai îndemnătoare decât cele din pădurea de aramă.

- Să nu mai rupi din flori, zise Vâlva cea legată de Murgul, căci frate-meu e de șapte ori mai puternic decât mine.

Nu se opri însă Fât-Frumos cel fără de frică! Abia trecu una, două până ce Petru și începu a rupe flori și a le împleti în cunună.

Se făcu vifor mai turbat, noapte mai neagră, pământul se cutremură mai tare decât în pădurea de aramă; Vâlva Pădurii de argint se repezi la Petru c-o grozăvie de șapte ori mai mare decât cum a fost în pădurea de aramă... Nici el nu fu însă leneș!... Lupta mai curse o dată trei zile și trei nopți; și-n crepetul zorilor zilei a patra Petru înfrâna și pe a doua Vâlva.

- Dulce-ți fie fericirea, că m-ai scos de la robie! zise și astădată Vâlva... apoi se întinseră la cale, cum s-au mai întins și până acuma.

- Ho, stați pe loc!... Dați în pași! Să văd ce n-am mai văzut încă! strigă călărețul, acuma de a treia oară, puse după aceea palma pe ochi, fiindcă se temea că-i va peri lumina de razele ce veneau din pădure cea de aur.

El mai văzuse lucruri minunate, dar despre așa ceva nici nu a visat până acuma.

- Să stăm pe loc! că nu e bine, strigară caili deodată.

- Pentru ce să nu fie bine?! întrebă Petru.

- Tu iarăși ai să rupi din flori. Știu că nu te va răbda firea!...și fratele nostru cel mai tânăr e de șaptezeci și șapte de ori mai puternic și mai grozav decât noi toți trei laolaltă... Să înconjurăm dar pădurea! Așa vorbi Murgul.

- Ba nu! răspunse Petru, să mergem! să le vedem pe toate, dacă am văzut ceva. N-aveți frică, nici eu n-am!

Nu e nevoie să spun cum că Petru iarăși a făcut făcuta... Doamne! Dar cum să nu o facă...

Abia împletită fu cununa, până ce și începu să fie ceva cum n'a mai fost... Acuma nu era mai mult vifor, nu mai mult întunecos; pământul nu se cutremura mai mult... Se făcea nu știu ce și nu știu cum... destul că lui Petru îi părea că a intrat cineva în miezul lumii și a început s-o întoarcă pe dos...

Grozav era ce era, și înfricoșat, și... să ferească Dumnezeu!...

- Vezi așa! zise Murgul supărat, dacă n-ai putut rămânea în pace. Petru văzu că nu mai vede nimic, începu a sâmți că nu mai sânte nimic și dete a pricepe că nu mai are ce să priceapă; tăcu iară și nu zise nimic, ci se încinse și se făcu gata de luptă.

- Vie acuma Vâlva! strigă după' aceea. Sau mor, sau îi punfrâul în cap!

Abia zise vorba, până ce și văzu ceva nemaivăzut; apropiindu-se către dânsul... o negură deasă venea către Petru. Așa era de deasă negura asta, încât Petru nici pe sine însuși nu se putea vedea în ea.

- Ce e asta?! strigă el cam înspăimântat, când începu a iți că-l doare din toate părțile.

Se înspăimântă însă și mai tare când văzu că nici el singur nu-și aude vorba în negura cea deasă. Începu dar a da cu sabia m dreapta și în stânga, pe dinainte și pe dindărăt, a da în toate părțile și din toate puterile care le mai avea... cum face adecă omul care vede că acuma nu e bine. Așa lucra el o zi și o noapte fără să vadă alta decât negru înaintea ochilor săi, fără să audă alta decât cursura sudorilor sale de pe trupurile cailor. De la o vreme chiar și începu a crede că nici nu mai trăiește, ci a murit acuma de

mult...

Deodată începu a se desface negura...în zorile zilei a doua negura se resfiră de tot, și pe când se ridica soarele pe cer, inaintea ochilor lui Petru era lumină ca lumina.

Lui îi păru acuma că se născuse din nou.

Vâlva peri ca-n palmă.

- Răsufală acuma o dată, că iară va să înceapă lupta din nou! zise Murgul.

- Ce-a fost asta? întrebă Petru.

- Vâlva, răspunse Murgul, Vâlva a fost, prefacută în negură. Răsufală numai, că iarăși vine!

Nici n-a zis-o bine Muigul asta, nici n-avu Petru vreme ca să răsufle, până ce și văzu că vede ceva venind deoparte, ceva despre ce nu știa ce e... O apă, însă nu e ca apa, că-ți pare că nu curge pe pământ, ci zboară cumva sau ce face... Destul că urme nu are și pe sus nu zboară.. Așa ceva ce nu e!...

- Vai! striga Petru.

- Ține-te și dă, nu sta! zise Murgul. Si nu mai zise după aceea nimica, că-i astupă apa gura.

Lupta se începu din nou: Petru dădu o zi și o noapte necurmat fără ea să fi știut în ce si se lupta fără să știe cu cine. Când se apropiară zorile zilei a doua, începu a simți cum că slăbește din picioare.

- Acuma pier! strigă cam supărat; însă pentru aceea începu a-și întări inima și a da încă mai țăpăn... Soarele răsări pe cer, apoi pieri fără să se știe cum și când.

- Răsufală! grăi Murgul, răsufală, că n-ai multă vreme. Vâlva vine deloc⁴ !

Petru nu mai zise nimic, că nici nu știa, săracul de el, ce să mai facă de obosit ce era. Se așeză dară mai bine în șea, strânse mai bine de sabie și așteptă așa gătit, ca să ajungă ce vedea că vine...

Așa, cum că nu știu cum, ca și când se visează omul, că vede ceva, ce n-are ce are, si are ce n-are, așa îi părea lui Petru că ar fi Vâlva acuma. O! lioamne! O! Doamne! cum poate fi Vâlva Pădurii de aur când s-a dus de două ori cu rușine?!... Zbura pe picioare și umbla pe aripi, era cu capul dinapoi și cu coada dinainte, cu ochii în piept și cu pieptul în frunte... și cum mai era încă, numai Dumnezeu ar ști s-o spună!

Pe Petru îl trecură fiorii o dată din sus în jos, o dată din jos în sus, o dată cruciș și o dată curmeziș; după aceea își întări inima și începu a lucra cum a mai lucrat și... n-a mai lucrat.

Trecu ziua, Petru începu a slăbi din puteri... Trecu amurgul serii, lui Petru începură a i se împăienjeni ochii. Când ajunse miezul nopții, Petru simți cum că nu e mai mult călare. Nici el singur nu știa, cum și când a ajuns la pământ; destul că nu mai era pe cal. Când începu a se dezveli ziua din noapte, Petru nu mai putea sta în picioare, ci se lăsă în genunchi.

- Nu te lăsa; mai ține-o încă oleacă! strigă Murgul când văzu că slăbesc puterile stăpânului său.

Petru se șterse cu mâneca cămășii de sudori, își încorda toate puterile și se ridică încă o dată în picioare.

- Lovește acuma Vâlva cu frâul peste bot! zise Murgul. Petru făcu precum îi zise.

Vâlva râncheză o dată ca armăsarul, încât lui Petru îi părea c-o să asurzească, apoi sări la Petru, deși abia se mișca și ea de obosită ce era.

Lupta nu mai curse mult. Petru făcu ce făcu și puse frâul și la asta Vâlva pe cap.

Pe când se făcea ziuă cum se cade, Făt-Frumos călărea pe al patrulea cal.

⁴ deloc-imediat(regionalism)

- Frumoasă-ti fie nevasta, că m ai scos de la robie! zise Vâlva. Plecară, se duseră și pe când se învăluia ziua cu noaptea, ajunseră spre marginea pădurii de aur.

Cum mergeau așa pe cale, lui Petru începu a i se urî, și ca să facă și el ceva, dete a privi la cununile cele frumoase.

- Ce să fac cu trei cununi? începu a vorbi așa singur. Destul îmi fie una. Țiu pe cea mai frumoasă. Aruncă dar cea de aramă, apoi cea de argint și ținu numai pe cea de aur la sine.

- Stai! zise Murgul. Nu arunca cununile. Descăleca și le ridică că-ti vor prinde încă bine.

Petru făcu precum i se zise și merse mai departe.

Când era soarele de-o palmă de la pământ, așa de către seară, când încep musculițele a se aduna, călărețul nostru ajunsese chiar la marginea pădurii. Naintea lui se întindea un pustiu mare... cât vedeai cu ochii nu vedeai nimic pe el.

Caii se opriră în loc.

- Ce e? întrebă Petru.

- Nu e bine! răspunse Murgul.

- Pentru ce să nu fie bine?!

- Intrăm în împărăția Sfintei Miercuri. Cât vom merge prin ea vom da de altă decât de frig și iarăși de frig. Pe marginile căii vor fi tot focuri din focuri, și eu mă tem că tu vei merge să încălzești

- Și pentru ce să nu mă încălzesc?

- Nu e bine să te încălzești! răspunse Murgul cu grijă.

- Intră! grăi Petru fără frică, dacă trebuie, voi răbda și la frig. Pe cât Petru intra mai adânc în împărăția Sfintei Miercuri, pe atâta simțea mai tare că nu e bine cum e. La tot pasul era mai frig, mai ger... dar frig și ger încât îngheța măduva în oase. Dar nici Petru nu era făcut de picioroange! Voinic a fost în luptă, voinic rămase și la răbdare.

Pe marginea căii, tot foc din foc, și lângă focuri tot oameni din oameni, care chemau pe Petru la sine care de care cu vorbe frumoase și mai ademenitoare. Lui Petru începu a i se a răsuflarea din gură, dar el nu se lăsă, ci încă porunci i ca să meargă la pas.

Câtă vreme a răbdat voinicul nostru la ger și frig nici nu se poate spune, căci fiecare știe cum că împărăția Sfintei Miercuri nu e de-o azvârlitură, de două... și nici frigul nu e frig... numai iac-așa, ci frig, frig, încât îngheată și vițelul în vacă... încât crapă stâncile de ger ce e...

Așa zău e acolo! Dar nici Petru n-a crescut fără necaz... scrâșnea din dinți și nimic mai mult, deși a fost înțepenit, încât mai putea clipi.

Așa ajunseră la Sfânta Miercuri.

Petru coborî de pe cal, aruncă frâul în capul Murgului și intră în coliba Sfintei Miercuri:

- Bună ziua, maică!

- Mulțămim, voinic friguros!

Petru râse o dată, dar nu răspunse nimic.

- Voinic ai fost, îi zise acuma Sfânta Miercuri, bătându-1 peumeri. Acuma să-ți dau câștigul. Se duse după aceea, deschiseun scrin fermecat și scoase din el o cutie mică. Iacă, zise mai departe, cutia asta e dată din bătrâni, ca să nu o poarte decât acela care a trecut prin împărăția Frigului. Na-ți-o și poartă grija de ea, că-ți va prinde încă bine. Când o deschizi, îți vineveste de unde tu numai vrei și știre adevărata din țara ta.

Petru mulțami de vorbă și de dar și se sui pe cal și porni mai departe.

După ce se depărta de o azvârlitură bună, deschise cutia cea vrăjită.

- Ce e porunca? întrebă nu știu ce din cutie.
- Vestea îmi adă de la taica, porunci Petru cam cu frică.
- Sade la sfat cu bătrânii! răspunse cutia.
- Merge-i bine?
- Zău, aci cam rău, că-i supărat!
- Cine îl supără? întrebă Petru acum mai aspru.
- Frații tăi Costan și Florea! răspunse iarăși din cutie. Pe cum îmi pare, cer împărăția de la el, și bătrânul zice că n-ar fi vrednici de ea.
- Mergi, Murgule, că nu e vreme de pierdut! strigă acuma Petru. închise după aceea cutia și o băgă în traistă.

Se duseră cum se duce năluca când umblă Vântoasele și gonesc în miezul nopții pricolicii. Cât au mers așa nici nu se poate spune... Au mers mult... foarte mult!

- Stai! să-ti mai dau un sfat! zise Murgul într-un târziu.
- S-auzim? grăi Petru.
- Ai avut necaz cu frigul, acuma ai să dai de o căldură cum n-a mai fost. Să rămâi voinic, să nu te tragi la răcoare că nu e bine.

- Mergi! răspunse Petru. Nu-ți fie frică, dacă n-am înghețat, nici nu mă voi topi.

Hm!... aici era o căldură încât se topește și măduva în oase... Căldură adecă cum nu poate fi decât în împărăția Sântei Joi.

Pe cât mergeau mai departe, cu atât căldura era mai mare. De la o vreme începură a se topi chiar, și potcoavele de la Murgul de pe copite. Hei! dar nici Petru nu se lăsă! îi curgeau sudorile vale, el se ștergea cu măneca și mâna în goană mai departe.

De cald, ar mai fi fost cum ar mai fi fost, era însă și un alt lucru care pe Petru îl supăra încă mai tare. Pe lângă cale, tot câte de o azvârlitură bună de departe una de alta, erau niște văi răcoroase, cu niște izvoare reci și stâmpărătoare. Când Petru privea la ele, simțea că i-a secăt inima și i s-a uscat limba în gură de sete ce-i era.

Pe lângă izvoare erau tot crini, viorele și trandafiri, prin iarba cea molcuță, și pe ele odihneau niște fete, frumoase, Doamne!... încât nici nu pot fi mai frumoase. Lui Petru îi venea să închidă ochii, ca să nici nu mai vadă așa lucruri ademenitoare.

- Vino, voinice, la răcoare! vino! stai de vorbă! îl chemau fetițele. Petru dădea din cap și nici nu zicea nimic, că i s-a fost oprit și graiul.

Mult au mers așa... foarte mult!...

Deodată simțiră că începe căldura a se mai stampără... Din departe, pe un deal se vedea o colibă, aici locuia Sânta Joi.

Petru trase spre ea.

Când erau să ajungă la colibă, Sânta Joe le ieși în cale și-i zise „ziua bună” lui Petru.

Petru îi mulțami, precum e acuma datina la oameni cu cinste și năvăleală; prinseră după aceea vorbă... cum prind adecă oamenii ce nu s-au văzut încă. Petru spuse veste de la Sânta Mercure, vorbi despre patimile sale și despre calea în care a pornit, și luă „ziua bună” că zău! el nu prea avea vreme de pierdut... Hm! cine știe cât mai avea să meargă până la Zâna Zorilor!

- Mai stai oleacă! grăi Sânta Joe, să-ti mai zic o vorbă. Acum intri în împărăția Sântei Vineri: să treci și pe la ea și să-i spui „sănătate și voie bună” de la mine. Când vei merge apoi către casă, să vii iarăși pe la mine, că am să-ți dau ceva care-ți va prinde bine.

Petru mulțami de vorbă și de toate, plecă după aceea mai departe.

Abia merseră cam așa cât ține o pipă de tutun până ce ajunseră într-o țară nouă.

Aici nu era cald, dar nici nu era frig, ci... așa cumva între ele... cum e coala primăvara, când încep a se întărea mieii. Petru începu acum a răsufla mai a stâmpărare. fira însă un pustiu... numai năsip și scai...

- Oare ce să fie aceea? întrebă Petru, dând cu ochii de așa ceva ca și o casă, însă departe... foarte departe!... tocmai pâriă unde ajungeau ochii lui peste pustiu cel gol.

- Aceea e casa Sântei Vineri, răspuse Murgul. Dacă mergem bine poate ajungem încă până ce se întunecă deplin.

Așa și fu... Noaptea se făcu noapte. Făt-Frumos se apropia cu încetul de casa cea depărtată.

Peste pustiu se vedea o mulțime de năluci ce se goneau pe din dreapta, din stânga, pe dinaintea și pe dindosul lui Petru.

- Să n-ai nici o frică! zise Murgul. Aceste sunt fetele Vântoaselor... Se joacă prin aer așteptând să vină și vârcolacii.

Așa ajunseră până la casa Sântei Vineri.

- Cobori acuma și intră în casă! zise Murgul. Petru voi să facă ce i se zise.

- Stai! nu fi așa grăbit, vorbi Murgul mai departe. Să te învăț mai nainte ce și cum să faci. La Sânta Vinere nu poți intra, că e păzită jur împrejur de Vântoase.

- Ce să fac dară!

- Ia cununa cea de aramă și te du cu ea, vezi colo, departe, pe colina cea. Când vei fi acolo, începe a striga: „Vai ce fete frumoase! Ce îngeri! ce suflete de zână! ” După aceea ridică cununa în sus și zi: „ Dacă aș ști că ar primi careva cununa asta de la mine... dacă aș ști... dacă aș ști! ” și aruncă cununa.

- Si pentru ce să fac așa? întrebă Petru, cum întreabă adecăomul care vrea să știe că pentru ce face ce face.

- Taci, du-te și fă! zise Murgul pe scurt, și Petru nu mai lungi vorba, ci făcu precum i se zise.

Abia aruncă Petru cununa, când se și îngrămădiră Vântoasele peste ea, și începură a se bate ca să o aibă care de care. Petru o luă acuma către casă.

- Stai! strigă Murgul încă o dată. încă nu ți le-am spus pe toate. Ia cununa cea de argint, apoi te du și bate la fereastra Sântei Vineri... Dacă te întreabă baba cine e, tu să zici că ai rătăcit prin pustiu. Ea te va mâna îndărăpt. Tu să nu te miști, ci să zici: „Ba zău! eu nu voi merge, că de când am fost mic tot am auzit de frumusețea Sântei Vineri, și nu mi-am făcut opinci de oțel cu curele de vițel, nu am venit de nouă ani și nouă luni, nu m-am luptat pentru cununa asta de argint, care voiesc să i-o dau ei, nu le-am făcut și pățit toate astea pentru ca să merg înapoi când voi ajunge la ea"... Așa să faci și să zici; de aici încolo grija ta să fie.

Petru nu mai făcu vorbă, ci porni spre casă. Cum era așa de noapte, Petru nici nu vedea casa Sântei Vineri, ci merse numai pe razele luminii ce străbăteau din fereastră până la el. Ajungând la casă, niște câini începură a lătra când simțiră ceva străin prin apropiere.

- Cine se mănâncă cu câinii? amara i-ar fi viața! strigă Sânta Vinere mânioasă cum se cade.

- Eu sunt, Sântă Vinere, eu! zise Petru răsuflând o dată cu greu, ca omul care ar vrea și n-ar vrea să facă ce face. Am rătăcit prin pustiu și n-am unde să dorm peste noapte. Aici tăcu, nu cuteză să zică mai mult.

- Unde ți-ai lăsat calul? întrebă Sânta Vinere, cam aspru. Petru sta în chibzuri, nu știa: să mintă ori să vorbească vorbă dreaptă? Nu răspuse nimic.

- Mergi cu Dumnezeu, fătul meu! Eu n-am loc să-ți dau, zise Sânta Vinere, și se

retrase de la fereastră.

Petru zise acuma ce i-a fost zis Murgul să zică. Abia-și sfârși Petru zicala, până ce și văzu cum că Sânta Vinere deschide fereastra vorbind către el cu vorbă dulce și blândă:

- Să văd cununa, fătule! Petru-i întinse cununa.

- Vino în casă! îi zise Sânta Vinere, nu te teme de câni, că ei înțeleg voința mea.

Așa și fii. Câinii începură a mișca din coadă, mergând în urma lui Petru, cum merg după om, când vine seara de la țarină.

Petru zise „bună seara” când intră în casă, își puse pălăria pe vârful cuptorului și se așeză pe pomnol după ce i se zise să sadă.

Acuma se vorbi... iaca, despre lucruri de toate zilele, despre lume, despre răutatea oamenilor... și despre alte lucruri ca astea... fără nici o treabă și preț... Precum se vedea, Sânta Vinere era foarte supărată pe oameni, iar Petru-i dădea în toate dreptate, cum se cade adecă omului care sade la masa altuia.

Doamne! dar și bătrână era baba asta!

Eu nu știu de ce privea junele de Petru așa de-a diochiul la ea! doară voia să-i numere crețurile din față?!

Poate... Ar fi trebuit însă, ca să se nască de șapte ori tot una după alta și să trăiască tot câte de șapte ori cat un om într-o viață pentru ca să poată ajunge la capăt cu numărutul...

Sânței Vineri îi râdea inima de bucurie când vedea cum că Petru se perde cu totul în privirea ei.

- Când nu era încă ce este, începu Sânta Vinere vorba, când lumea încă nu era lume, atunci m-am născut eu, și eram atât de frumoasă ca copilă încât părinții mei au lăsat să fie lume, ca să fiecine să se minuneze de frumusețea mea... Când s-a făcut apoi lumea, eu eram fată mare și de minunat ce s-a minunat de frumusețea mea, lumea m-a diocheat... De atunci se face pe toată suta de ani câte o crețătură pe fata mea... Si acuma s bătrână.

Sânta Vinere nu mai putu vorbi mai departe despre aceasta de tristă și de supărată, ci vorbind mai departe, îi spuse apoi lui Petru cum că tată-său era odată împărat mare și puternic și, născându-se vrajba între el și Zâna Zorilor, care împărătește în țara vecină, fusese batjocorit, cum nu se cade de către vicleana de vecină. Începu apoi a vorbi câte cele toate despre Zâna Zorilor...

Petru, ce să mai facă și el? Ascultă tăcut. Iacă mai zicea și el câteodată: „Așa e, zău, aici! Ce alta să poată face? ”

- Dar să-ti dau un lucru, dacă ești voinic și vrei să mi-1 faci, grăi Sânta Vinere cam pe când începură a fi somnoroși. Este la Zâna Zorilor o fântână. Cine bea din apa și, acela înflorește ca trandafirul și ca viorelele. Să-mi aduci un ulcior din această apă, și-ti voi fi bună mulțămitoare... Lucrul e greu! ce e drept e drept! împărăția Zânei Zorilor e păzită de fel de fel de fiare și de zmei îngrozitori. Să-ti spun însă ceva și să-ți dau un lucru.

După ce vorbi așa, Sfânta Vinere se duse la un scrin ferecat din toate părțile și scoase din el un fluieraș mic-micuț.

- Vezi tu fluierasul ista? grăi către Petru, mi l-a dat un moș bătrân încă de când eram tânără. Cine aude sunetul acestuia, acela adoarme.... doarme... până ce nu-l mai aude. Tu să iei fluierasul și să tot cânti din el cât vei fi în împărăția Zorilor. Nime nu te va atinge, căci toată lumea va dormi.

Petru spuse acuma în ce cale a pornit și ce treabă cearcă. Sânta Vinere se bucura și

mai tare. N-au mai stat mult de vorbă. Dar cum să și steie când a fost trecut acum miezul nopții bine, binișor.

Petru luă „noapte bună”, băgă fluierasul în ieacă și se sui în podul casei ca să mai doarmă și el de la o vreme.

Pe când se revărsau zorile, Petru era în picioare; luceafărul bouului nici nu s-a fost ridicat bine pe cer, până când el s-a și fost sculat... Luă un troc⁵ mare, îl umplu cu jăratec și se duse ca să hrănească caii. După ce Murgul mancă câte de trei ori trei, iară ceilalți cai câte trei trocuri pline de jar, Petru trase la fântână, adăpa și se făcu gata de cale.

- Stai! strigă Sânta Vinere de la fereastră. Mai am să-ți zic o vorbă!.. Să-ți mai dau un sfat...

Petru s-apropie de fereastră.

- Lasă un cal aici și pleacă numai cu trei. Mergi apoi încet până ce vei ajunge la împărăția Zorilor. Aici descăleca și intră pe jos... Când vei veni apoi îndărăt, așa să vii, ca toți trei cai să-ți rămână în cale, s-ajungi pe jos.

- Așa voi să fac! grăi Petru voind să plece.

- Nu te grăbi, că n-am gătit⁶ încă, vorbi Sânta Vinere mai departe. Să nu privești la Zâna Zorilor că ea are ochi care vrăjesc și priviri care răpesc mințile. E urâtă, atâta de urâtă, încât nici nu-ți pot spune. Are ochi de buhă, față de vulpe și gheare de mătă. Auzi?! să nu privești la ea... Și Dumnezeu să te aducă întreg și sănătos, fătul meu Petre!

Petru mulțami de vorbă și învățătură și nu se opri mai mult. Unde avea el vreme de a sta cu babele la vorbă! Lăsă pe Murgul ca să pască, se întinse apoi la cale.

Departee... departee... unde se lasă cerul pe pământ, unde stau stelele de vorbă cu florile, acolo se vedea o roșeață senină, cam așa cum e cerul coala în zorile de primăvară, dar mai frumos și mai minunat!...

Acolo era cetatea Zânei Zorilor.

De aici până acolo, de acolo până aci nu era alta decât iarba și florile... Si apoi nu era nici cald, nici rece, nici luminos, nici întuneric ci așa cum era între ele... cum e, coala, pe la Sântu Petru, când te scoli ca să mâni vitele la turmă... Petru numai de un drag umbra prin tara asta plăcută...

Cât a mers Făt-Frumosul nostru așa, aceea nu se poate spune cu vorba omenească, fiindcă într-această țară n-a urmat zilei noaptea și nopții ziua, erau pururea zori cu vânt „moale și răcoros; cu soarele ascuns și lumina de jumătate; împărția Noptii și a Zilei se începea numai de la casa Sântei Vineri.

După mult mers și lungă călătorie, Petru văzu zărindu-se ceva alb printre roșata cerului... Cu cât se apropia mai mult, cu atâta ceea ce vedea se desfășura mai tare naintea ochilor lui... Asta era cetatea... Petru privi... privi... Răsuflă apoi o dată cu greu, ca omul care gândește: „Doamne, mulțumescu-ți! ”

Dar și frumoasă era cetatea asta!...

Niște turnuri nalte... nalte... până dincolo de împărăția Norilor, niște păreți albi ca ghiociei și ridicați mai sus decât cum stă soarele la prânzul cel mare, un acoperiș de argint, dar cum de argint?! așa că nici nu strălucea în fața soarelui... și ferești... tot din aer tors cu multă măiestrie și țesut în gherghef de aur întunecos... Peste toate aste se jucau apoi razele vesele ale soarelui cum se joacă vântul cu umbra crengilor coala primăvara, când abia se mișcă de leneș ce este.

⁵ Troc - troacă, albie.

⁶ Aici cu sensul de: n-am terminat.

Petru stete uimit în loc, ca să se poată minuna de atâta frumusețe îngrămadită.

Mult n-a putut să steie că i-a fost degrabă: descăleca dară, lăsă caii, ca să pască pe iarba cea plină de rouă, își luă fluierașul, precum i-a fost zis Sfânta Vinere, zise o dată „Doamne ajută!” și plecă la lucrul cel mai mare. Abia merse, așa singur, pe jos, o cale cam de trei azvârlite bune, până ce și dete de un năzdrăvan adormit de dulceața fluierașului. Acesta era unul dintre pândarii jurului cetății Zânei Zorilor. Oare, Doamne, cum a putut crește atât de lung?

Cum s-a putut întrupa atâta de puternic?

Cum stătea așa culcat pe spate, Petru începu să-1 măsoare cu pașii... Nu voiesc să spun minciună!... a fost însă lung, foarte lung; atâta de lung a fost, încât Petru răsufleă o dată cu greu când ajunse de la picioare la cap...nu știu acuma cu de-a bună seamă... de obosit, ori de uimit: nu e luna la răsărit atâta de mare cât era ochiul năzdrăvanului. Apoi barem dacă ar fi fost și acesta ca la altă lume, dar era tocmai în mijlocul frunții... Așa era ochiul!... Cum au putut apoi celelalte să fie!... Petru, voinic de voinic, dar zău! el mulțumi lui Dumnezeu, fluierașului și Sfintei Vineri cum că n-a dat de rău cu acest om-neom și plecă cu încetul mai departe...

Așa... cam cât merge omul până ce-i vine să se așeze la răcoare, mai merse Petru până ce dădu de alte lucruri și mai grozave... Niște balauri tot cu câte șapte capete erau întinși la soare și adormiți adânc, când pe de-a dreapta, când pe de-a stânga. Cum au fost acești balauri, aceea n-o mai spun: știe anume toată lumea că balaurii nu-s treabă de glumă și de răs... Asta era a doua pază a împrejurului de curte... Petru trecu cam cu fuga... nu știu acuma de grabă ori de groază...

Nici n-ar fi fost însă minune dacă s-ar fi îngrozit!...

Balaurul e balaur!

Acuma ajunse Făt-Frumos la un râu.

Să nu gândească însă nimeni că acesta ar fi fost râu ca râurile. Nu apă, ci lapte curgea aici, nu peste nisip de peatră, ci peste pietre scumpe și mărgăritare... și nu curgea lin sau repede, ci lin și repede deodată, cum curg zilele omului fericit. Acesta a fost râul care curge jur împrejur pe lângă cetate... tot curge, tot curge... fără a mai sta, fără a mai merge mai departe.

Pe marginea râului dormeau tot cam de o săritura unul de la altul niște lei îngherați... Ce lei însă! Cu părul de aur și pe dinți și gheare tot cu ferecătură... Aceștia erau paza râului... Dincolo, de ceea parte de râu, era o grădină frumoasă, foarte frumoasă... cum nu poate adecă fi decât la Zâna Zorilor. Pe mal, tot flori din flori, pe flori dormeau dulce și lin tot zâne din zâne, care de care mai frumoase, mai vrăjitoare și mai dulce față.

Petru nici nu cuteza ca să privească într-acolo...

Făt-Frumos se întreba acuma cum să treacă peste râu. Râul era lat și adânc, și peste râu numai o punte... asta însă... cum nu mai sunt punțile în astă lume... Dincoace și dincolo, pe un mal și pe altul, tot câte-o frunte de punte, păzită tot de câte patru lei dormitori. Puntea însă?... peste punte nu poate trece suflet de om... O vezi cu ochii, dar sâmți golătate când calci cu piciorul pe ea... Cine știe din ce o mai fi fost și asta făcută!... Doar chiar din un pui de nour?

Destul că Petru rămase pe țărmul râului. Să treacă? nu poate. Să înoate? nu e treabă. Ce să facă dară?!

Hei! să nu fie grijă de Petru! Cu una, cu două, el n-o sfârșește! Se întoarse îndărăt până ce ajunse la năzdrăvanul cel mare. „Ce va da târgul și norocul, gândi în sine, să stăm dară de vorbă!”

- Scoală, voinice! strigă apoi pe năzdrăvan, trăgându-l de mâneca surtucului.

Când năzdrăvanul se deșteptă din somn, întinse palma după Petru, așa ca și când vrei să prinzi o muscă.

Petru suflă în fluieras. Năzdrăvanul căzu iarăși la pământ.

Așa-1 trezi și adormi Petru de trei ori una după alta, adecă de trei ori 1-a trezit și de trei ori 1-a adormit... Când fuse ca să fie de a patra oară, Petrii își dezlegă năframa de la grumazi, luă degetele cele mici ale năzdrăvanului și le legă laolaltă, scoase sabia și, prinzând pe năzdrăvan de piept, mai strigă o dată:

- Scoală, voinice!

Vazându-se năzdrăvanul atâta de rău batjocorit:

- Ei, zise către Petru, nu te lupti în luptă dreaptă! Stai la luptă dacă ești voinice!

- Mai așteaptă oleacă! mai nainte am o vorbă cu tine, grăi Petru. Jură că mă vei trece peste râu, și atunci te las să vii la luptă.

Năzdrăvanul făcu jurământ, și Petru-1 lăsă să se scoale.

Când năzdrăvanul se simți deșteptat, se repezi la Petru, ca să-1 turtească c-o lovitură... Și-a aflat însă omul!

Nici Petru nu era de ieri, de alaltăieri, și el se repezi voinicește. Trei zile și trei nopti se luptară. Năzdrăvanul dete cu Petru de intră până în genunchi în pământ; Petru dete cu năzdrăvanul până în brâu; iară dete năzdrăvanul până în piept, și mai în urmă Petru până în grumazi!...

Când năzdrăvanul se simți așa strâmtorat:

- Lasă-mă, strigă înspăimântat, lasă-mă că mă dau bătut!

- Treci-mă peste râu? întrebă Petru.

- Trec! răspunse cela din gaură.

- Ce să fac cu tine dacă-ți calci vorba?

- Ucide-mă, fă ce vrei cu mine, numai acumă mă lasă să trăiesc.

- Așa să fie dară! zise Petru.

Luă după aceea mâna cea stângă a năzdrăvanului și o legă riciorul cel drept, îi băgă năframa în gură; că să nu strige, îl legă la ochi, ca să nu vadă, și porni așa, purtându-l de mână către râu.

Când ajunseră la râu, năzdrăvanul păși cu un picior de o parte, cu altul de alta de râu, luă pe Petru în palmă și-1 puse frumos de cealaltă parte.

- Acumă e bine! grăi Petru.

Suflă după aceea în fluieraș și năzdrăvanul căzu de-a lungul pe malul râului.

Asa trecu Petru râul. Când zânele cele ce se scăldau în laptele râului auziră sunetul fluierașului lui Petru, ele căzură somnoroase, ieșiră din lapte și adormiră pe florile de pe mal. Așa dormind le afla Petru când se coborî din palma năzdrăvanului. Nici nu cuteza să steie multă vreme la ele. Frumoase erau, Doamne! Cum putea apoi să fie însuși Zâna Zorilor? Sau doară ea e cea mai urâtă dintre cele frumoase? Făt-Frumos nu se întrebă mult, ci porni, ca să vadă.

Când intră în grădină, începu a se minuna din nou. Cât a umblat, și pățit, atâta frumuseță n-a mai văzut!...

Lasă că arborii erau tot cu crăci de aur, că izvoarele curgeau mai limpede decât rouă, că vânturile se mișcau cântând, și florile vorbeau vorbe dulci și frumoase, dar Petru mai mult se miră de aceea că în întreagă această grădină nu era nici o floare desfăcută, ci numai boboci. Parcă aici a fost stat lumea locului și era să fie pururea tot primăvară... Oare când vor înflori florile aceste dacă n-au avut vreme să înflorească până acumă? Și dacă n-au înflorit, pentru ce?

Așa se întreba Petre, așa și încă si într-alt chip, în calea lui către cetate...Nimic nu-i stătea în cale; nimic nu-i oprea gândirea; toată lumea dormea, zânele de pe la izvoare, păsările de pe crengi, căprioarele dintre tufișuri și fluturii de lângă flori, toate erau duse de fluierașul lui Petru. Chiar nici vântul nu se mai juca cu frunzele, nici razele soarelui nu mai sorbeau rouă de pe iarbă, și râurile încetară de a mai curge... Singur Petru era treaz: Petru cu gândurile sale și Petru cu mirarea gândurilor sale. Ajunse la curte. Jur împrejurul curții se întindea un ierbiș frumos și des, un ierbiș ce fugea ca vântul. Poarta era în frunte o poarta tot din flori și alte lucruri frumoase. Pe sub poartă și pe lângă poartă, iarăși flori, care de care mai și mai, încât lui Petru i se părea că umbla pe nouri, când calcă pe ele. Pe de-a dreapta și pe de-a stânga dormeau zânele ce au fost să păzească intrarea în curte. Petru privi în toate laturile, mai zise o dată „Doamne ajută!" și intră în cetate.

Ce a văzut Petre într-această curte, aceea nici n-o mai spun, știe doară toată lumea că curtea Zânei Zorilor nu poate fi ceva lucru de rând. Jur împrejur, zâne împietrite, pomi cu frunzele de aur și cu florile de mărgele și pietre scumpe, stâlpi de raze de soare și netezi ca și paltinul, trepte lucii și moi ca și culcușul fetelor de împărat și un aer plin de miros dulce și adormitor...

Nici nu voiesc să spun că numai grajdul, în care stau caii Sfântului Soare, era mai frumos decât cetatea celui mai mare împărat din lume... Așa era asta la Zâna Zorilor, și nici n-ar fi putut fi altfel... Cum să fie doară? Petru se sui pe trepte și intră în cetate. Cele dintâi douăsprezece odăi erau din pânză, altele douăsprezece, din mătase. Urmară apoi douăsprezece de aur. Petru trecu cu iușeală prin toate patruzeci și opt: aici află pe Zâna Zorilor, într-a patruzeci și noulea, care era cea mai frumoasă dintre toate.

Astă casă era lungă, lată, naltă, ca și o biserică din cele mai frumoase... Jur împrejur, pereții erau acoperiți cu fel de fel de mătăsuri și alte lucruri minunate; pe jos, pe pământ, pe unde umblai cu picioarele, era nu știu ce strălucitor ca oglinda și moale ca perina și... mai erau acum; tot felul de lucruri frumoase, ca la Zâna Zorilor adecă... Unde va fi doară frumos dacă nu aicea!.. Cum zic, lui Petru i se opri răsuflarea când văzu că se vede în mijlocul atâtor lucruri așa grozav de frumoase.

În mijlocul acestei biserici sau ce era, văzu Petru fântâna cea vestită, pentru care a venit el atâta lume de pământ. O fântână ca toate fântânile și nimic mai mult!... Te miri cum a și răbdat-o Zâna Zorilor în casa ei!... Avea niște doage din moși și strămoși. Bag sama, a fost lăsată ca așa să rămână!... Și acuma am să spun o vorbă mare lângă fântână era chiar Zâna Zorilor aievea, așa cum era!

Era, Doamne, un leagăn de aur și... numai Dumnezeu știe de ce încă, destul cum că era frumos, aici în leagăn dormea Zâna Zorilor pe perini de mătase umplute cu suflare de vânt de primăvară... Nici nu era frumoasă... Dar de unde să și fie!... N-a zis doară Sfânta Vinere ca are fel de fel de-lucruri urâte și îngrozitoare? Ce să mai lungim dară vorba?... Poate că Sfânta Vinere a avut drept. Poate să fie!... Destul când Petru privi la ea, așa cum dormea în leagăn, el stete cu sufletul amortit și nu suflă mai mult în fluierașul cel vrăjtit... era încremenit de minunat ce se minuna... Ba! frumoasă era... frumoasă!... mai frumoasă decât chiar cum ți-ar părea că ar fi să fie Zâna Zorilor... mai mult nu vreau să zic!...

Pe de-a dreapta și pe de-a stânga leagănului dormeau câte douăsprezece zâne din cele mai alese. Bag sama au adormit legănând pe împărăteasa lor... Petru nici nu le văzu de privit ce privea la Zâna Zorilor, până ce nu tresăriră toate din somn când nu mai auziră fluierașul!... Petru... tresări dară și el... și începu a cânta din nou în fluieră. Iarăși adormi lumea, și Făt-Frumos păși cu trei pași mai înainte.

Între leagăn și fântână era o masă, pe masă un colac alb și moale, frământat cu lapte de căprioara, și cu bocal de vin roșii și dulce ca visul de dimineață. Acesta era colacul puterii și celălalt vinul juneței...

Petru privi o dată la colac, o dată la vin și o dată la Zâna Zorilor, se apropia după aceea cu încetul, pași doi pași către leagăn, masă și fântână.

Când Petru ajunsese la leagăn își pierdu mințile și nu se mai putu răbda, ci sărută pe Zâna Zorilor... Zâna Zorilor deschise ochii și privi la Petru cu o privire, încât el își pierdu mințile încă mai tare...

Suflă după aceea în fluieraș, ca Zâna Zorilor s-adoarmă; luă cununa cea de aur și o puse pe fruntea Zânei Zorilor; luă o bucătură din colacul de pe masă, bău o înghițitură din vinul întineritor... și iarăși sărută, și iarăși luă o îmbucătură, iarăși bău o înghițitură... Așa de trei ori una după alta... de trei ori a sărutat pe Zâna Zorilor, de trei ori a îmbucut din colac și de trei ori a gustat din vin... După aceea și-a umplut ulcioarele cu apă, din fântână și a perit cum pierde vestea cea bună. Când Petru ajunsese în grădină, dete de o lume cu totul nouă...

Florile erau flori; bobocii se desfăcuseră; izvoarele curgeau mai repede; razele soarelui se jucau mai vesel pe pârreții cetății, și zânele aveau mai multă plăcere în fețele lor. Toate aceste din trei sărutări...

Cum a intrat Petru, așa a și ieșit: printre zâne și flori, pe palma năzdrăvanului, printre lei, balauri și năzdrăvani... Când fu apoi în scară, privi o dată îndărăt și văzu că lumea întregă s-a pornit în urma lui... Hei! dar și-au dat de om! Nu ca vântul, nu ca gândul, nu ca dorul, nu ca blestemul, ci mai repede de cum trece fericirea s-a fost lăsat Petru pe cale... Goana rămase îndărăt, și Petru sosi pe jos la Sânta Vinere.

Sânta Vinere știa că Petru o s-ajungă, din rânchezatul Murgului, care din cale de trei zile sâmti apropierea stăpânului său: îi ieși dară în cale cu colac moale și cu vin roșu.

- Bun ajuns, Făt-Frumos!

- Bună ziua, soră sfântă!

Petru-i dete ulciorul cu apă de la fântâna Zânei Zorilor. Sfânta Vineri-i multămi frumos. Mai vorbiră apoi câteva cuvinte despre calea lui Petru, despre curtea Zânei Zorilor și despre frumusețea Sorei Soarelui, și Petru puse șeaua pe Murgul, că zău! el nu prea avea vreme de pierdut... Baba Vinere asculta când cu dulce, când cu amar, când cu drag, când cu necaz; văzând apoi cum ca Petru va să meargă, îi pofti sănătate și noroc.

Petru nici nu stete până n-ajunse la Sânta Joe. Aici se coborî de pe cal și intră, precum a fost vorba să fie.

Nici la Sânta Joe nu se prea opri, zise „bună ziua”. Mai făcu o vorbă scurtă și luă „sănătate bună”.

- Stai! să-ți mai spun una mai nainte de a porni în cale, zise Sânta Joi cu grijă. Să-ți ai grijă de viață; să nu legi vorbă cu om; să nu mergi iute, grăbit; să nu iei apa de la mână; să nu crezi la vorbă, și să fugi de buze dulci. Să te duci cum ai venit. Calea e lungă, iumea e rea și tu ai la tine lucru mare!... ascultă dar de mine. Iacă-ți dau o năframă; nu e de aur, nu-i de argint, nici de mătasă, nici de mărgel; e de pânză nășădită, să o porți, ea e vrăjită... Cine-o poartă, pe acela fulgerul nu-l ajunge, sulita nu-l pătrunde, sabia nu-l taie și gloanțele sar de pe trupul lui.

Așa grăi Sânta Joe. Petru primi și ascultă; se lasă apoi cu Murgul în vânt și se duse, se duse... cum se duc adecă feții-frumoși când îi mână dorul de casă.

La Sânta Miercure, Petru nici nu se mai coborî de pe cal, ci zise „bună ziua” din spatele calului și mână mai departe.

Într-o bună vreme îi veni cutia cea vrăjită în minte, și vrând să audă veste din lume, o scoase din teacă. Nici nu o scoase bine, nici nu o deschise cum se cade, până ce și începu a vorbi ce vorbea de acolo din ea.

- S-a supărat Zâna Zorilor pentru că i-ai furat apa... S-a supărat Sânta Vîneră pentru că i s-a spart ulciorul... S-au supărat frații tăi, Florea și Costan, pentru că li-ai luat împărăția.

Petru începu a râde când auzi de atâta supărare. Nici nu știa ce să întrebe mai înainte:

- Cum a spart Sânta Vîneră ulciorul?

- De bucurie ce i-a fost, a început a juca și a căzut cu ulcior cu tot.

- Cum am luat eu împărăția de la frații mei? Cutia începu acuma a spune că, fiind împăratul bătrân și orb de amândoi ochii, Florea și Costan s-au dus la el și au cerut că să împartă împărăția între dânșii. Împăratul li-a spus că numai acela va împărați țara, care va aduce apa de la fântâna Zânei Zorilor, înțelegând frații lucrul, merșeră la baba Birșă și asta le spuse, că ai fost; ai făcut și ai pornit, ca să vii.

Frații se sfătuiră, și acuma au pornit în calea lui Petru, ca să-lucidă; să ieie apa de la el și să împărătească peste țară.

- Minți, cutie spurcată! strigă Petru mânios când le auzi toate aceste, și dete cu cutia de pământ, încât crăpă în șaptezeci și șapte zeci de bucăți. N-a mai mers mult până ce și văzu nourii din țara sa, sâmți suflarea vânturilor de acasă și zări din depărtare pe ici-colea câte un munte de pe marginile țării. Petru stete în loc, ca să vadă mai bine, că-i părea că nu e adevăr ce-i părea.

Era să treacă peste puntea cea din marginea împărăției, când văzu c-aude ceva din depărtare... așa ceva, ca și când ar striga un om, și ca și când l-ar striga chiar pe el după nume: „Măi Petre!”

Voi să stea în loc.

- Mergi! mână! strigă Murgul. Nu e bine să stai!

- Ba nu! stai! să vedem ce e, cine și pentru ce. Să dăm față cu lumea.

Petru zise și suci frâul Murgului.

Ei, Petre! Pietre! oare cine te-a învățat să stai?... Oare, n-ar fi mai bine să te pleci la sfatul Murgului?... Așa e lumea, n-ai ce face!

După ce se întoarseră, văzu, Doamne, pe cine văzu? Pe frate-său Florea și pe frate-său Costan... Amândoi erau împreună se apropiu către Petru... Petre! mergi! mână! Sau nu ți-a zis Sânta Joe să nu legi vorbă cu om? Sau nu știi ce veste ți-a dat cutia Sântei Miercuri? Frații veneau cu vorbă bună și cu buze dulci. Și Sânta Joe a fost zis... Petre! Petre!... ai uitat ce-a zis?!... Când Petru văzu pe frații săi cei dulci, zbură din spatele Murgului la ei în brațe: Doamne! dar cum să nu zboare! De când n-a văzut el față de om? De când n-a auzit vorbă pământescă!?

Și a curs vorba cum curge între frați. Petru era vesel și fericit. Florea și Costan erau buni la vorbă și dulci la buze... Singur Murgul era trist, singur el își lăsa capul la pământ.

După ce frații vorbiră multe de împăratul bătrân, de țară și de calea lui Petru, Florea începu a-și încreți fruntea.

- Frate Petre! lumea e vicleană! n-ar fi mai bine că să ne dai nouă apa, ca s-o ducem noi? grăi fratele viclean. Ție-ți iese unul în cale, iară pe noi nimeni nu ne știe de unde venim, unde mergem și ce ducem.

- Da! da! grăi Costan, Florea vorbește bine.

Petru clatină o dată, de două ori din cap, și spuse fraților săi treaba cu năframa.

Frații cei doi văzură acuma că pentru Petre nu este decât o moarte. Florea începu dar a bate șaua, ca să priceapă iapa.

Cam de vreo trei azvârlite d-acelea era o fântână cu apă limpede și rece.

- Nu ți-e ție sete, măi Costane? grăi Florea trăgând o dată cu ochiul către Costan.

- Da! răspunse Costan, pricepând ce și cum ar fi să fie. Hai, firate Petre, să ne astâmpărăm o dată setea și apoi să pornim cu Dumnezeu. Noi vom ajunge în urma ta și te vom păzi de năcaz și primejdie.

- Nu merge, Petre!... nu merge, că nu dai de bine!... Murgul necheză o dată...

- Hei! dar Petru nu l-a înțeleș!...

Ce s-a întâmplat după aceea? Ce să se întâmple? Nimic nu s-a întâmplat!...

Fântâna era lată și adâncă...

Frații porniră cu apa către casă, ca și când ei ar fi adus-o chiar de la Zâna Zorilor.

Murgul mai necheză o dată, așa de turburat și de dureros, încât se înfiorară și pădurile, fugi până la fântână... și stete împietrit de durere...

Așa fuse treaba cu Petru cel voinic și Făt-Frumos viteaz! Bag sama așa i-a fost ursita, ca s-ajungă în ceas rău!

La curtea împăratului se făcu ospăț și veselie mare. Merse vestea în țară cum că feciorii împăratului, Florea și Costan, au adus apă de la fântâna Zânei Zorilor.

Împăratul se spală cu apă pe ochi și văzu, - cum om încă n-a mai văzut... Era în casa împăratului pe după cuptor un vas cu curechi; în doaga acestui vas ședea un verme: împăratul îl văzu prin lemn, așa vedea de bine.

După ce împăratul împărți țara între feciorii săi cei voinici, se retrase în curtea sa cea mare ca să-și trăiască zilele bătrâneților în pace!

Așa se sfârși treaba cu apa de la fântâna Zânei Zorilor. Țara făcu un ospăț de trei zile și trei nopți și se puse iarăși la lucru, ca și când nici nu s-ar fi întâmplat nimic.

După ce Petru se depărtase de la leagăn, ieși din casă și curte, după ce sunetul fluierașului nu se mai auzea, Zâna Zorilor își veni în ori, deschise ochii, ridică capul și privi în toate laturile, căutând nici ea singură nu știa ce... „Ce a fost? întrebă pe de jumătate încă prin vis. Cine?”

I se părea cum că a văzut ceva prin vis, ba chiar aieve, ceva dulce, plăcut, o ființă ca și când ar fi omenească, însă mai puternică în privire, mai altfel decât ceea ce a fost văzut până atunci... „Nu știți voi ce a fost?... Ați văzut și voi?... Sau ați dormit?... ați visat?” Așa le întrebă Zâna Zorilor pe zâne, și se întrebă pe sine însăși... îi părea că de când a văzut ce-a văzut, chiar nici sufletul său nu mai e tot acela... Și nimene nu-i răspundea, toată lumea stătea uimită.

Văzu cununa... „Ce cunună frumoasă!... Cine oare a cules florile din ea? cine oare le-a împletit în cunună?... și cine oare a adus aici cununa și a lăsat-o la mine pe leagăn?!” Zâna Zorilor se întrista.

Văzu pânea pe masă... Lipseau din ea trei bucățele: una de-a dreapta, una de-a stânga și una din mijloc.

Din vinul juneței lipseau asemenea trei înghițituri: una de deasupra, una din fund și una din mijloc... A trebuit să fi fost cineva aicea... Zâna Zorilor se întrista încă mai tare; îi părea că o doare ceva, și nu știa ce și unde...

Apa din fântână era tulbure... Apă! apă a dus cineva de-aici!... Zâna Zorilor se supără.

Cum a putut intra cineva fără veste?!...

Unde e paza cea aspră? Năzdrăvanii, balaurii? Ce au făcut leii ferecați? și zânele? și florile? și soarele?... Nimeni n-a păzit? Nimeni n-a fost la locul său?... Zâna Zorilor se

supără pe deplin.

- Lei, zmei, balauri, năzdrăvani, porniți, goniți, ajungeți, prindeți și aduceți! porunci Zâna Zorilor în supărarea ei cea mare.

Porunca sună, și toată lumea se puse în mișcare.

Petru s-a fost însă întins la fugă încât nici razele soarelui nu-l puteau ajunge.

Toți veniră triști, toți aduseră vești triste. Petru a fost trecut peste marginile împărăției Zorilor, unde întreaga pază nu mai avea putere.

Zâna Zorilor își uita acuma supărarea de tristă ce se făcu și trimise pe Sfântul Soare ca să umble în lume, să facă din șapte zile una, să cerce, să afle și s-aducă vești.

O zi din șapte zile Zâna Zorilor n-a făcut alta decât a stat și privit în calea Soarelui, a privit... privit... până ce au început a-i curge lacrimile din ochișori, nu știm acuma, de privitul cel mult, ori de durerea și dorul ei cel mare?

Iată-ntr-a șaptea zi Sântul Soare se reîntoarnă... roșu, trist și obosit... Iarăși veste rea!... Hei! că Petru era unde razele soarelui nu pot pătrunde!

După ce Zâna Zorilor văzu că și cea din urmă încercare fu în zădar, dete poruncă aspră în țară. Zânele să nu mai zâmbească, florile să nu mai miroase, vânturile să nu mai miște, izvoarele să nu mai curgă limpede și razele soarelui să nu mai lumineze. Porunci apoi, ca între lume și împărăția Zorilor să se lase vâlul cel mare a întunecimii, prin care să nu străbată decât o singură rază din soare, care să ducă vestea-n lume cum că „până ce nu va veni acela care a dus apa de la fântână, soarele să nu mai miște pe cer”.

Amers vestea în lumea cea întunecoasă... Oamenii înțeleseră că lumina cea grozavă nu e decât pentru lumina ochilor împăratului...

Nimeni nu vedea în lume afară de împăratul; nimeni nu vedea necazurile întunerecului decât împăratul. Dete dar fiilor săi Florea și Costan sfat și poruncă ca să pornească, să meargă și să mântuiască uimea de întunerec. Cine a mințit una minte și a doua; Florea se puse în sea și pomi către împărăția Zorilor acuma, când Petru a fost curățit calea. Când Florea era s-ajungă la curtea Zânei Zorilor, Zâna Zorilor simți cum că va să vină ceva străin.

- Vine cineva? întrebă cam aspru.

- Vine, răspunseră zmeii ce stăteau pază la punte.

- Cum vine? peste punte ori pe sub punte?

Puntea era - acum știm noi - cum era! Florea trase pe sub punte.

- Voinicul vine pe sub punte! răspunseră zmeii cam în glumă.

- Grijiti de el, neagră vă fie lumina! zise acuma Zâna, și primi pe Florea ca să intre.

Pe Florea-l trecură fiorii când văzu atâta frumuseță.

- Bun ajuns, voinice! tu ai furat apa?

- Să fie de bine! Zău eu am luat-o!

- Tu ai băut vinul?

- Florea stete mut.

- Tu ai mâncat pâinea?

- Florea zise „ba”.

- Tu m-ai sărutat?

- Florea-și uită vorba.

- Na! oarbă-ți fie lumina! învață-te să mai minți! zise acuma zâna supărată, și-i dete lui Florea două palmi, una pe de-a dreapta, una pe de-a stânga, încât ăstua, i se întunecară ochii.

Doi zmei duseră apoi pe orbitul de Florea acasă și treaba se găti.

Porni și Costan în urma frățâne-său.

Porni, ajunse, o păți și reînturnă.

În lume nu mai rămase acuma nici o rază de lumină.

Așa rămase lumea întreagă oarbă de dragul ochilor unui împărat.

După ce Zâna Zorilor a văzut cum că nu poate afla pe Petru, a chemat la sine pe întreaga țara sa, pe zmei, balauri, năzdrăvani și lei, pe toate zânele, pe toate florile, pe toți supușii i-a chemat la sine. Chiar și Sântul Soare a trebuit să se coboare de pe cer; să desfrâne caii de la căruță, să-i bage în grajd și să intre la Zâna Zorilor... Când au fost așa toți adunați împreună, Zâna Zorilor nu le mai împărți mai mult la porunci, ci tristă și muștrată cum era luă „ziua bună” de la toți supușii săi, le mulțumi pentru iubire și credință și-i trimise în lume, ca să meargă să facă fiecare după capul și priceperea sa. Numai doi lei, doi zmei, doi balauri și tot atâția năzdrăvani opri la sine, ca să fie cine să-i păzească puntea. Trimise toate zânele în grădină și lăsă ca să nu intre-n curte până ce nu o vor vedea pe ea senină; lăsă ca florile să miroasă d-aici înainte un miros care îmbată orice ființă omenească, ca vânturile să se miște cântând atâta de dureros; încât orice suflet omenesc să plângă când le aude, ca izvoarele să curgă apă amară, și lăsă ca soarele pe toată ziua dată de Dumnezeu să arunce câte de șapte ori șapte raze seci în lume.

După ce toate aceste le rândui, se duse la roata cea mare, pe care era învârtit firul traiului omenesc, și opri roata de a se mai întoarce și viața omenească de a mai curge... Dup-aceea, Zâna Zorilor s-ascunse din fata lumii în fundul curții celei mari, în locul cel mai întunecos și mai neîngrijit...

Zmeii, balaurii și năzdrăvanii iesiră-n lume și, de rușine ce le era, s-ascunseră în cele mai adânci pustiuri și peșteri, ca ochiul omenesc să nu-i mai vadă; leii-și lepădară părul de aur și ferecătura de pe gheare și dinți, și de supărați ce erau, se făcură sălbatici; zânele s-ascunseră prin grădini; florile, izvoarele și vânturile se supuseră voinței Zânei Zorilor, și razele seci, fără căldură și lumină, și astăzi se văd întinse pe cer coala în nopțile de vară...

Viața omenească stete locului și timpul încetă d-a mai curge...

Doi lei, doi zmei, doi balauri și doi năzdrăvani se puseră pază la punte.

Cât a rămas împărăția Zorilor astfel, aceea nu se știe și nici nu se poate spune...

A trecut multă vreme așa fără să fi curs!

A înțeles și Sfânta Vinere că Zâna Zorilor s-a supărat; raza cea pustie și Vântoasele ce cutreierau lumea întreagă i-au fost adus știre de mult... S-a supărat de jumătate, iar de cealaltă jumătate s-a bucurat: s-a supărat pentru că nu mai putea să mai privească în căutătoare⁷ și s-a bucurat pentru că vedea pe Făt-Frumosul său cel voinic scăpat și pe vecina sa cea frumoasă tristă... A mai fost apoi necăjită pentru că i s-a spart ulciorul cu apa cea minunată.

Când Sfânta Vinere văzu însă că întunerecul nu mai încetează, lumina nu mai vine, și când pieri și cea din urmă rază de pe pământ, zic, când Sfânta Vinere văzu că Zânei Zorilor i-a trecut de glumă, ea porunci Vântoaselor ca să pornească toate împreună, să se izbească în valul cel mare de la marginea împărăției, să-l miște din loc și să facă ca lumina să curgă în lume.

Vântoasele porniră, care de care mai turbate, care de care mai grozave și mai înfricoșate, cum merg adecă Vântoasele... Ți se părea că au să ia lumea cu sine și să nu se mai oprească în loc cu ea.

⁷ Căutătoare, cătătoare - oglindă.

Ajunseră la val se izbiră în el... și cum se izbiră?... Valul nu se mișcă!...

Vântoasele se mai izbiră o dată, apoi încă o dată... adecă de trei ori una după alta.

Și apoi nu se izbiră mai mult... văzură cum că valul stă mai țeapăn decât pământul în țâțânele sale. Statură câteva clipe locului, rușinate și obosite, se întorseseră după aceea îndărăt, și înconjurară o dată lumea în mânia lor cea turbată... Ce a fost în calea lor? acuma-și poate gândi fiecare ce a fost! Bine cu de-a bună seamă n-a putut fi! vai și amar!...

Vântoasele sosiră acasă și spuseră Sfintei Vineri, cum și ce e cu vâlul.

Sfânta Vinere se supără acuma și de cealaltă jumătate; trimise Vântoasele la curtea împăratului ca să ducă lui Petru vorbă și sfat: să meargă să stea de vorbă cu Zâna Zorilor și să facă ce va face ca să aducă lumina în lume.

Vântoasele porniră de-a doua oară, acuma ceva și mai încet, mai nepripit, ca și când pleci adecă în treabă bună și la om de nărăvală... Ajunseră la curte... Petru nu e!...

Vântoasele începură a se mișca mai a străin.

Petru a pierit în cale.

Vântoasele luară curtea din stânga, apoi din dreapta, apoi din mijloc... O întoarseră, suciră, ridicară și aruncară până ce nu se mai alese nimic din ea... După aceea porniră cu vestea despre moartea lui Petru către coliba Sfintei Vineri.

- Porniți cu toții în lume; mișcați tot ce e de mișcat și aflați pe Petru. Viu sau mort mi-1 aduceți! porunci Sfânta Vinere după ce auzi vestea cea tristă.

Trei zile și trei nopți Vântoasele nu mai steteră.

De trei ori scoaseră copacii din rădăcini, de trei ori scoaseră râurile din cursul lor; de trei ori sfârâmară nouri izbindu-i de stânci; de trei ori măturară fundul mării și de trei ori prăpădiră fața pământului.

Toate fură în zadar!... Ele intrară acasă care de care mai obosite, care de care mai mânioase și mai rușinate.

Numai una n-a sosit încă: vântul cel de primăvară; leneș, moale și întârziatic... Unde să fi rămas?... Toți știau că multa treabă n-o fi fost să facă. Cine știe... de obosit ce-o fi fost, s-a pus undeva la răcoare... Nimeni nu-și mai bătea capul cu el.

Iac-odată, într-un târziu, după ce toată lumea ș-a mai rupt gândul de a mai afla pe Petre, frunzele-începură a se mișca.

Sfânta Vinere simți molătatea suflării și ieși afară.

- Ce veste aduci? întrebă pe cea mai dragă dintre Vântoase.

- Tristă e de tristă, dar bună-i de bună, șopti vântul cel tânăr. După ce m-am fost obosit de atâta cercetare, de atâta spart și prădare, dădui de-o fântână seacă și cugetai să intru în ea, ca, scutit de surorile mele, să mă mai odihnesc mai nainte de a porni către casă.

- Si-n fundul fântânei aflași pe Petru? strigă Sânta Vinere plină de bucurie.

- Da! și pe Murgul de o parte.

- Dulce-ți fie vorba, dragu-ți fie sufletul, și pururea veste bună s-aduci! zise acuma Sânta Vinere către vântul cel de primăvară, îi porunci apoi ca să se repeadă până la Sânta Joe și să-i spună ca să se gătească cu tigiia de aur, că de Petru nu e bine, să sară d-acolea până la Sânta Miercure și să-i spună ca să vină la fântână cu apa vieții.

- Înțeles-ai? îi mai zice Sânta Vinere. Să fii c-un picior aici, cu unul acolo!

Si porniră cu toții... Sosiră cu toții la fântâna cea părăsită...

De Petru nu era decât os și cenușă.

Sânta Miercure luă oasele și le încheie laolaltă... Nu lipsea nici unul.

Sânta Vinere porunci Vântoaselor ca să desfunde fântâna, s-arunce pulberea în sus și s-adune cenușa lui Petru... Toate se făcură...

Sânta Joe făcu foc, culese rouă de pe frunze în tigaia cea de aur și puse tigaia pe foc. Când apa începu a fierbe, Sânta Miercure zise trei vorbe, privi o dată către răsărit, o dată către apus, o dată către miazăzi, o dată către miazănoapte, apoi aruncă iarba vieții în apa cea feartă.

Tot așa făcu și Sânta Vinere cu cenușa lui Petru. Sânta Joe numără după aceea, unul, două, trei și luă tigaia de pe foc.

Din cenușa lui Petru, din rouă și din iarba vieții s-a fost făcut o unsoare mirositoare. Vântul cel de primăvară suflă o dată peste ea, și unsoarea se slei. Acuma unseră oasele lui Petru cu unsoarea de șapte ori în jos, de șapte ori în sus, de șapte ori cruciș, tot de atâtea ori curmeziș, și când fuseră gata, Petru sări în picioare, pe de o sută și pe de o mie de ori mai frumos decât cum a fost, pe de o sută și pe de o mie de ori mai voinic, și mai fălos decât cum a fost!

- Sai pe cal, voinice! zise Sânta Vinere.

Îndată ce Murgul simți pe stăpânul sau în spatele sale, începu a necheza și a scăpară din picioare... Era mai viu decât cum a fost cândva .

- Unde pornim? întrebă vesel.

- Către casă! răspunse Petru.

- Cum să mergem?

- Ca blăstemul.

Petru multămi de vorbă și treabă, se întinse apoi la cale, și merse - merse, cum merge adecă blăstemul, până ce ajunsese la curtea împăratului. De curte nu mai era decât locul. Nu vedeai urmă de om de la care să poți auzi o vorbă sau o veste... Iacă într-un târziu Bârșa ieși din fundul unei pivnițe mucezite.

Petru înțelese ce e, cum, din ce pricină, întoarse frâul Murgului și merse mai repede decât cum a venit... Nici nu răsuflă până la împărăția Zorilor. Câtă vreme a trecut de când a rămas cum a fost să rămână trebile-n împărăția Zorilor, aceea cu vorbă și grai nu se poate spune...

Multă vreme a trebuit să treacă!...

Când Petru sosi la punte, în soare nu mai erau decât trei raze luminoase, șapte calde și nouă seci... celelalte toate le-a fost lepădat cu de-amănuntul... Când Petru se opri cu Murgul, toată lumea se opri cu el ca să vadă ce va fi să fie acuma.

Zâna Zorilor simți cum că ceva deosebit trebuie să fie în apropiere, că-i părea că tocmai acuma s-a deșteptat din visul cel ce-a facut-o tristă... Ea dorea... nu știa ce... tocmai ca și atunci...

- Cine vine? întrebă cam cu jumătate de gură.

- Tine-te bine, stăpâne! zise Murgul.

Petru strânse din pinteni, trase din frâu, și nici nu simți până ce fuse de cealaltă parte de punte.

- Voinic vine peste punte! strigară păzitorii ridicându-și pălăriile din cap.

Zâna Zorilor nu se mai mișcă din loc și nu mai grăi nici o vorbă. Ca pe nevăzute sări Petru la ea, a cuprins-o în brațe și o sărută... cum sărută adecă feții-frumoși pe zânele drăgăstoase...

Împărăteasa Zorilor simți că sânte ce n-a mai sâmțit... Nu mai vorbi, nu mai întrebă, ci făcu semn ca să bage pe Murgul în grajdul Soarelui și intră cu Petru în casă...

Zânele începură a zâmbi vesel; florile începură a mirosi dulce; izvoarele deteră a

curge limpede; vânturile se prefăcură în cântec de bucurie; roata vieții începu a se întoarce mai repede decât prisnelul; vălul cel negru căzu la pământ și soarele strălucitor se ridică în sus către ceruri... sus... mai sus decât cum a fost cândva... Și-n lume se făcu lumină ca fața Soarelui, încât nouă ani, nouă luni și nouă zile oamenii nu văzură nimic de lumina cea înfricoșată.

Petru merse acasă, aduse pe tatăl său cel bătrân și pe mama sa cea bătrână, făcu o nuntă încât îi merse vestea-n în nouăzeci și nouă de țări și se făcu împărat peste amândouă împărățiile.

Iară fraților Florea și Costan li se dete lumina ochilor, ca să vadă și ei fericirea lui fetru.

Asta a fost, dragii mei cei buni, povestea lui Petru Făt-Frumos cu Zâna Zorilor din Tara Soarelui.

Petru a trăit și a împărățit cu pace și cu sănătate... și doară mai împărătește și astăzi cu ajutorul lui Dumnezeu.